

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1598

Vragen van het lid **Akerboom** (PvdD) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *de aangifte van de dochter van een vermoorde mensenrechtenactivist tegen de Nederlandse Financierings-maatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO)* (ingezonden 27 januari 2023).

Mededeling van Minister **Schreinemacher** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 17 februari 2023).

Vraag 1

Kunt u zich de Kamervragen van de leden Teunissen en van Raan (beiden PvdD) herinneren over het door FMO gefinancierde Hondurese bedrijf dat werd veroordeeld voor een moordcomplot?¹

Vraag 2

Kunt u een update geven over hoe het nu staat met de ontwikkelingen in deze zaak?

Vraag 3

Kunt u bevestigen dat de dochter van wijlen Berta Cáceres, de mensenrechtenactivist die vermoord is in opdracht van DESA om haar verzet tegen de waterkrachtcentrale, op 27 juni strafrechtelijke aangifte heeft gedaan tegen FMO?

Vraag 4

Klopt het dat the Intercept een reconstructie heeft gemaakt van hoe een groot deel van de gelden die FMO ter beschikking stelde voor de ontwikkeling van de waterkrachtcentrale door het Hondurese bedrijf DESA zijn verduisterd? Wat is uw reactie op het artikel?²

¹ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1166

² The Intercept, 23 juni 2022 The International Money Trail Preceding Berta Cáceres's Murder (theintercept.com)

Vraag 5

Hoe is het mogelijk dat een grotendeels publieke bank het monitoringsproces van haar investeringen zodanig niet op orde blijkt te hebben dat FMO-geld mogelijk terecht is gekomen bij huurmoordenaars? Heeft u hier contact met FMO over gehad?

Vraag 6

Heeft FMO u op enig moment op de hoogte gesteld van de ongeregelheden rondom het beheer van de gelden die genoemd worden in het artikel van de Intercept? Zo ja, wanneer en wat heeft u (toen) gedaan? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Wat doet FMO normaal gesproken om te verifiëren of haar geld op de juiste plek terecht komt? Is het gebruikelijke goedkeurings- en betalingproces van FMO in de Agua Zarca-zaak gevolgd of is daar in dit geval vanaf geweken?

Vraag 8

Kunt u zich herinneren dat u in het antwoord op eerdere Kamervragen³ stelde dat niet te voorzien was dat DESA zich schuldig zou maken aan een misdaad als de moord op Berta Caceres? Klopt het dat FMO tussen 2013 en 2016 herhaaldelijk is ingelicht over intimidatie, bedreigingen en spionage van de lokale bevolking door mensen met een militaire achtergrond, zoals de CEO van DESA?

Vraag 9

Hoe vallen deze waarschuwingen te rijmen met de opvatting van FMO dat een door DESA georganiseerde moord op Berta Caceres en/of andere inheemse Rio Blanco-bewoners niet was te voorzien?

Vraag 10

Bent u sinds uw antwoorden op de Kamervragen van december 2021⁴ omtrent Agua Zarca, bijvoorbeeld naar aanleiding van de strafbepaling van David Castillo in juni 2022, de Gualcargue fraudezaak, of het artikel in de Intercept, nog in contact geweest met de Nederlandse ambassade in Costa Rica? Zo ja, wat heeft u met de ambassade besproken met betrekking tot deze zaak?

Vraag 11

Wat heeft u tot nu toe gedaan om er voor te zorgen dat er transparantie is over de Agua Zarca case? Op welke manier heeft u FMO wel of niet aangespoord de relevante documenten te delen?

Vraag 12

Kunt u uitleggen waarom u in uw beantwoording van 17 december 2021⁵ op een groot deel van de vragen over de rol van het ministerie geen antwoord heeft gegeven vanwege de lopende civiele procedure, terwijl het ministerie hier zelf geen procespartij bij is? Kunt u uitleggen waarom u geen uitspraken kon doen over de financiële constructie in het Agua Zarca project vanwege deze civiele procedure, terwijl u geen procespartij bent bij die procedure?

Vraag 13

Kunt u zich herinneren dat u in uw beantwoording van Kamervragen van 17 december 2021⁶ stelde dat nog niet vaststaat of FMO fouten heeft gemaakt in de monitoring van geldstromen en u hier geen uitspraken over kan doen gezien de civiele procedure? Klopt het dat het juist een kerntaak van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is om FMO te monitoren, corrigeren en in te grijpen wanneer er (vermoedens van) ernstige gebreken bestaan en niet die van een rechter? Zo ja, waarom zou u dan niet kunnen antwoorden op vragen over de uitvoering van een kerntaak van uw ministerie?

³ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1166

⁴ Financieel Dagblad, 20 september 2022 Ontwikkelingsbank FMO klimt uit het dal na corona (fd.nl)

⁵ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1166

⁶ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1166

Vraag 14

Bent u gezien het voorgaande alsnog bereid de vragen te beantwoorden?

Vraag 15

Deelt u de mening dat zowel de nabestaanden van Berta Caceres als wel het Nederlandse publiek – van wie het belastinggeld in dit project is geïnvesteerd – zouden moeten weten wat er met dit geld gebeurd is?

Vraag 16

Wat is de functie van het in oktober geopende FMO kantoor in Costa Rica en in hoeverre zal FMO zich via dit kantoor bezighouden met eventuele klachten en zorgen van getroffen gemeenschappen?

Vraag 17

Klopt het dat in een interview met Michael Jongeneel (CEO van FMO) in het Financieel Dagblad van 20 september jl.⁷ wordt gesteld dat FMO projecten in Honduras zal blijven financieren? Op basis van welke lessen uit het Agua Zarca-project is FMO tot deze beslissing gekomen?

Vraag 18

Wat heeft u gedaan sinds de moord op Berta Caceres om te garanderen dat FMO haar praktijken structureel verbetert?

Vraag 19

Welke waarborgen zijn er om ervoor te zorgen dat mensenrechtenschendingen en criminele activiteiten in relatie tot door FMO gefinancierde projecten nooit meer kunnen plaatsvinden?

Mededeling

De schriftelijke vragen van het lid Akerboom (PvdD) over de aangifte van de dochter van een vermoorde mensenrechtenactivist tegen de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) kunnen met het oog op een zorgvuldige en volledige beantwoording niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. Het streven is de antwoorden zo spoedig mogelijk aan uw Kamer te sturen.

⁷ Financieel Dagblad, 20 september 2022 Ontwikkelingsbank FMO klimt uit het dal na corona (fd.nl)